

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/58/2015
Identifikačné číslo spisu:	8812010154
Dátum vydania rozhodnutia:	21.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8812010154.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Aleny Šiškovéj v trestnej veci obvineného Z. O. pre zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. na neverejnom zasadnutí konanom 21. októbra 2015 v Bratislave o dovolaní obvineného Z. O., podanom proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 20. novembra 2013, sp. zn. 5To/21/2013, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného Z. O. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn. 12T/102/2012, zo 7. februára 2013 bol obvinený Z. O. uznaný za vinného zo spáchania zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona na skutkovom základe, že

ako zamestnanec Slovenskej sporiteľne, a.s., Bratislava, pobočka Vranov nad Topľou, oprávnený konať za túto spoločnosť pri poskytovaní úverov klientom tejto spoločnosti, dňa 27. februára 2006 v jej pobočke vo Vranove nad Topľou umožnil uzatvoriť teraz už nebohému M. O., nar. XX. januára XXXX, so Slovenskou sporiteľňou, a.s., Bratislava, bez vedomia PaedDr. O. C., Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX na meno PaedDr. O. C., r. č. XXXXXXXX/XXXX, D. č. XXX, na sumu 900 000 Sk (29 874,53 Eur), zneužívajúc jeho osobné údaje a podpis, ktorý úver bolo potrebné splácať v pravidelných mesačných splátkach 197,57 Eur, počnúc dňom 20. septembra 2006 až do 20. februára 2030, k čomu už následne nedošlo, keďže tento bol po jeho poskytnutí splácaný nepravidelne a po smrti M. O. odo dňa 11. januára 2011 nebol splácaný vôbec, čím týmto konaním bola pre Slovenskú sporiteľňu, a.s., Tomášiková 48, Bratislava, IČO: 00151653, spôsobená škoda vo výške 29 874,53 Eur.

Za to bol odsúdený podľa § 222 ods. 4 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol obvinený na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Okresný súd zároveň postupom podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obvinenému Z. O. povinnosť nahradiť

poškodenej Slovenskej sporiteľni, a.s., so sídlom v Bratislave, škodu vo výške 29 874,53 €. a podľa § 288 ods. 2 Tr. por. poškodenú stranu so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie alebo na konanie pred iným príslušným orgánom.

Krajský súd v Prešove na podklade odvolania podaného obvineným rozhodol rozsudkom, sp. zn. 5To/21/2013, z 20. novembra 2013 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. f/, ods. 3 Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu vo výroku o náhrade škody a postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol tak, že podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obvinenému Z. O. povinnosť nahradiť poškodenej Slovenskej sporiteľni, a.s., so sídlom v Bratislave škodu vo výške 22 005,84 Eur. So zvyškom nároku na náhradu škody poškodenú stranu odkázal na občianske súdne konanie.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil okrem iného i nasledovne: „Odvolateľ namietal, že ak žiadateľ úveru PaedDr. C., na ktorého bola vystavená úverová zmluva, splňal podmienky poskytnutia úveru, čo potvrdili svedkyne Ing. B. a JUDr. S., potom nemohol spáchať zločin úverového podvodu. Vo vzťahu k tejto uplatňovanej odvolacej námietke odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že ak zamestnanec oprávnený konať za banku podpíše úverovú zmluvu bez uvedenia účelu s úverovým žiadateľom, ktorý po formálnej stránke vykazuje splnenie podmienok na poskytnutie úveru, pričom hodnoverným spôsobom vie, že tento úver je určený inej osobe ako úverovému žiadateľovi, naplní svojím konaním objektívnu stránku trestného činu úverového podvodu podľa § 222 ods. 2 Tr. zákona vtedy, pokiaľ k schváleniu a k podpisu úverovej zmluvy dôjde úmyselným porušením pracovných povinností závažným spôsobom zo strany zamestnanca, najmä pri nedodržaní predpísaných štandardných postupov pri uzatváraní úverovej zmluvy a pri čerpaní úveru. Za nedodržanie štandardných postupov sa považuje i podpísanie úverovej zmluvy úverovým žiadateľom, či záložcom, mimo obchodného miesta (pobočky banky) bez úradného overenia jeho podpisu. Medzi nedodržanie štandardných postupov pri čerpaní úveru nesporne patrí prevod finančných prostriedkov z úverového účtu úverového žiadateľa na iný účet nepatriaci úverovému žiadateľovi bez jeho súhlasu. Na úmyselné zavinenie o nedodržaní pracovných povinností možno usudzovať aj z ďalšieho správania sa páchatel'a. Inak povedané, ak obžalovaný nedodrži štandardný postup pri podpise úverovej zmluvy, ktorá mala byť podpísaná úverovým žiadateľom na obchodnom mieste príslušnej banky v jeho prítomnosti po odkontrolovaní totožnosti podľa platného dokladu totožnosti, ale túto odovzdal inej osobe, ktorá mala záujem na podpísaní tejto úverovej zmluvy, keďže finančné prostriedky z tohto úveru jej mali byť poskytnuté, za účelom zabezpečenia podpisu úverového žiadateľa bez úradného overenia, porušil tak závažným spôsobom vnútorné predpisy o postupe pri podpisovaní úverových zmlúv. Takéto závažné porušenie pracovných povinností je potrebné posudzovať ako úmyselné vzhľadom na spôsob a intenzitu porušenia pracovných povinností, ktoré neboli ojedinelé pre tento posudzovaný prípad a mali dôsledky v spôsobení škody pre zamestnávateľa. Konanie obžalovaného spočíva v úmyselnom porušovaní pracovných povinností, ktorým najprv umožnil podpísanie úverovej zmluvy a zmluvy o zriadení záložného práva mimo obchodného miesta, následne zabezpečil prevod poskytnutých úverových prostriedkov na účet inej osoby ako úverového žiadateľa, a tým umožnil výber úverových prostriedkov inej osobe, sledovalo jediný cieľ, a to poskytnúť úverové prostriedky J. O. prostredníctvom iného úverového žiadateľa. Práve vykonaním celého radu úkonov v rozpore s predpismi banky obžalovaný naplnil objektívnu stránku trestného činu úverového podvodu, keďže v postavení zamestnanca obchodnej spoločnosti umožnil inému čerpať úverové prostriedky, pretože na poskytnutie úveru inak neboli splnené podmienky. Neobstojí preto obrana obžalovaného, že bol presvedčený o tom, že svedok PaedDr. C. úverovú zmluvu podpísal. Výkonanie ďalších bankových úkonov súvisiacich s výberom úverových prostriedkov v krátkej dobe za sebou v ten istý deň obžalovaným možno hodnotiť iba ako existenciu naliehavého záujmu úver, čo najskôr podpísať a čo najskôr vybrať z neho finančné prostriedky. Týmto naliehavým záujmom mohla byť jedine skutočnosť, že neb. J. O. požadoval vyšší úver ako svedok PaedDr. C.. Pokiaľ by to tak nebolo, podpísanie úverovej zmluvy a čerpanie finančných prostriedkov by znieslo odklad 4 pracovných dní. Skutočnosť, že svedok C. po zistení, že úverovú zmluvu niekto zaňho podpísal a neurobil žiadne kroky, nemá vplyv na posúdenie skutku. Návrh obžalovaného posúdiť jeho konanie ako trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Tr. zákona nie je opodstatnený, keďže obžalovaný skutok spáchal v súvislosti s poskytovaním úveru ako špeciálny subjekt a jeho konaním bola naplnená objektívna stránka úverového podvodu. Pri trestnom čine

porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku páchatel' ako subjekt trestného činu má iné špeciálne postavenie a môže ním byť iba osoba, ktorá má povinnosť spravovať, alebo opatrovať majetok iného. V posudzovanom prípade obžalovaný nemal takúto povinnosť voči svojmu zamestnávateľovi, čo vylučuje spáchanie tohto trestného činu. V súvislosti s tvrdením obžalovaného, že v danom prípade nejde o trestný čin, pretože svedok PaedDr. C. splňal podmienky na poskytnutie úveru a vzhľadom k tomu, že nemal účelovo viazaný úver, mohol nakladať s úverovými prostriedkami podľa svojho uváženia, odvolací súd poukazuje na to, že úverový vzťah medzi svedkom PaedDr. C. a Slovenskou sporiteľňou, a.s., nevznikol pre absenciu podpísania úverovej zmluvy zo strany svedka a s úverovými prostriedkami osobne svedok ani nenakladal, keďže s nimi nakladal obžalovaný a neb. J. O.. Práve zistené okolnosti ohľadne nakladania s úverovými prostriedkami umožňuje bez rozumných pochybností uzavrieť, že obžalovaný celý úverový proces viedol fiktívne na svedka PaedDr. C. s cieľom vyplatiť úverové prostriedky neb. J. O.. Keďže úverový vzťah nevznikol, nemožno ho posudzovať ani podľa príslušných ustanovení civilného práva. Výrok o náhrade škody, najmä pokiaľ ide o uloženie povinnosti obžalovanému škodu nahradiť, nepovažoval odvolací súd za správny. Je faktom, že úver bol poskytnutý vo výške 900 000 Sk, v prepočte 29 874,53 Eur, pričom za rozhodné obdobie od 20. septembra 2006 až do 11. januára 2011 neb. J. O. sám alebo prostredníctvom iných osôb splatil časť tohto úveru v celkovej výške 7 868,69 Eur. Vzhľadom na to, že poškodená strana Slovenská sporiteľňa, a.s., si uplatnila nárok na náhradu škody v rôznych výškach, na hlavnom pojednávaní žiadala nahradiť škodu vo výške 38 217,07 Eur a v prípravnom konaní 31 787,89 Eur, pričom výšku splatenej istiny a splatených úrokov konajúcemu súdu nepredložila, odvolací súd vyvodil záver, že pre účely rozhodnutia o uplatnenom nároku na náhradu škody je potrebné ustáliť minimálnu škodu, ktorá je bez pochyb preukázaná čo do základu a jej výšky. Keďže obžalovaný spôsobil zavineným konaním poškodenej strane škodu na istine 29 874,53 Eur a z tohto úveru bola splatená suma 7 868,69 Eur, rozdiel medzi týmito sumami, ktorý je 22 005,84 Eur, je nesporne minimálnou škodou spôsobenou obžalovaným. Preto na podklade odvolania obžalovaného odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok postupom podľa § 321 ods. 1 písm. f/, ods. 3 Tr. poriadku vo výroku o náhrade škody a rozhodol o ňom sám tak, že obžalovanému podľa § 287 ods. 1 Tr. poriadku uložil povinnosť nahradiť poškodenej strane Slovenskej sporiteľni, a.s., škodu vo výške 22 005,84 Eur s tým, že podľa § 288 ods. 2 Tr. poriadku bola poškodená strana so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie. Námietku obžalovaného, že zo sporného úveru boli splatené ďalšie dva úvery svedka PaedDr. M. C., v tomto konaní nepovažoval odvolací súd za opodstatnenú. Ako to z vyššie uvedeného vyplýva, obžalovaný spôsobil poškodenej strane zavineným konaním škodu, preto je povinný ju nahradiť. Môže sa však domáhať vrátenia bezdôvodného obohatenia voči menovanému svedkovi, ktorý získal majetkový prospech plnením z neplatného právneho úkonu.“

Proti rozsudku Krajského súdu v Prešove podal obvinený Z. O. prostredníctvom obhajcu dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h/, písm. i/ Tr. por.

V úvodnej časti dovolania (III.1) obvinený prezentoval svoje právne závery vyplývajúce zo skutkových zistení okresného i krajského súdu, keď vysvetlil, že úverový vzťah sa vždy riadi výlučne obchodným zákonníkom, ktorý nepozná kategórie osôb „osobe, ktorej bol určený úver“ ani „osoba, v prospech ktorej bol vzatý úver“, a preto: „Nesúhlasí s tým, aby sa pre jeho trestné stíhanie uplatňovali také právne vzťahy aké sú definované Obchodným zákonníkom. Nesúhlasí s tým, aby sa vytvárali nové kategórie osôb v úverovom vzťahu - teda najmä kategória osoby, v prospech ktorej sa berie úver. Nemožno preto takýto pohľad na súdený prípad obchádzať ani nejakými úvahami o analógii, nakoľko žiadne analógie v obchodnom práve v tejto oblasti nie sú známe ani prípustné“. Ďalej obvinený uviedol (III.2), že pokiaľ krajský súd v rámci odvolacieho konania vo výroku o náhrade škody ustálil, že bola spôsobená minimálna škoda v sume 22 005,84 €, potom mal byť stíhaný za trestný čin podľa § 222 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. (spáchanie len väčšej škody) a následne, ak by súdy ukladali trest podľa § 222 ods. 3 Tr. zák., potom dolná hranica trestnej sadzby by bola 3 roky a takýto trest je možné aj podmenečne odložiť za súčasného uloženia probačného dohľadu. „Tým, že odvolací súd určil výšku škody vo výške 22 005,84 €, ale zároveň už nezmenil právnu kvalifikáciu skutku z § 222 ods. 4 na ods. 3 tohto ustanovenia, rozhodol nezákonne a poškodil právo obžalovaného na potrestanie v súlade s právom. Obžalovanému bol uložený vyšší trest, ako by mu mal byť uložený za predpokladu, že uvažujeme v rovine preukázania jeho

viny z trestného činu podľa § 222 Tr. zák.“ V bode III.3 dovolania obvinený podrobne rozobral skutkové zistenia odvolacieho súdu s konštatovaním, že sú nesprávne a v závere navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 Tr. por. vyslovil rozsudkom porušenie zákona v príslušných vyššie uvedených ustanoveniach a súčasne s vyššie uvedeným výrokom zrušil napadnuté rozhodnutia odvolacieho súdu a chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo za súčasného zrušenia aj predchádzajúceho rozhodnutia súdu prvého stupňa.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor i poškodená strana.

Prokurátor uviedol: „Dôvodom dovolania je názor odsúdeného a jeho obhajcu, že mu bol uložený trest mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa (371 ods. 1, písmena h) Tr. poriadku), že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, správnosť a úplnosť zisteného skutku však odvolací súd nemôže skúmať a meniť (§ 371 ods. 1, písmena i) Trestného poriadku. K samotnému odôvodneniu dovolania a v ňom vyslovených právnych hodnoteniach dôkazov vykonaných v trestnom konaní a právnych názorov, v ktorom o. i. z časti odkazuje aj na dôvody, ktoré uviedol vo svojom predošlom odvolaní sa proti rozsudku okresného súdu, zastávam názor, že toto dovolanie je nedôvodné. Bolo jednoznačne preukázané, že odsúdený Z. O. hodnoverným spôsobom vedel o tom, že J. O. nemôže byť poskytnutý úver, pretože bol vedený spoločne s manželkou v úverovom registri ako neplatič úveru. Na túto skutočnosť dokonca odsúdený Z. O. osobe upozornil aj J. O. a tomuto vtedy navrhol, že pokiaľ si nájde nejakú ďalšiu osobu, ktorá si v jeho prospech úver zoberie, tak vtedy mu bude bankou úver poskytnutý, čo vyplýva aj z výpovede samotného Z. O.. V súvislosti s vyššie uvedeným, možno teda vysloviť záver, že odsúdený Z. O. vykonaním celého radu úkonov v rozpore s predpismi banky, naplnil objektívnu stránku trestného činu úverového podvodu, keďže v postavení zamestnanca obchodnej spoločnosti umožnil inému čerpať úverové prostriedky, hoci na poskytnutie úveru inak neboli splnené podmienky. Neobstojí preto jeho obrana, že bol presvedčený o tom, že svedok PaedDr. C.verovú zmluvu podpísal a boli splnené podmienky na poskytnutie úveru. Platí, že ako páchatel trestného činu úverového podvodu je definovaná osoba a nie ako pomocník, ktorá je oprávnená konať za toho, kto úver poskytuje. V tomto prípade ide o zamestnanca, člena štatutárneho orgánu, zástupcu alebo inej osoby spomínaného subjektu t.j. najmä banky, ak takáto osoba umožní získať úver tomu, o kom vie, že nespĺňa podmienky určené na jeho poskytnutie, čo je tento posudzovaný prípad. Z daného teda vyplýva, že v tomto prípade bolo predmetom trestného konania konanie páchatela, ktorý nebol z pohľadu Obch. zákonníka priamo účastník úverového vzťahu, čo vo svojom dovolaní konštatuje aj samotný odsúdený Z. O.. Čo sa týka ešte dovolateľom vyslovenej otázky, že ak neb. M. O. nebol úverovým dlžníkom, ako mu odsúdený umožnil získať úver a ak úverový vzťah medzi Slovenskou sporiteľňou a.s, Bratislava, ako veriteľom a PaedDr. M. C. ako dlžníkom nevznikol, ako to tvrdí vo svojom dovolaní napadnutom rozhodnutí krajský súd, ako bolo možné stíhať odsúdeného za trestný čin úverového podvodu podľa § 222 ods. 2 Trestného zákona, ktorý priamo v skutkovej podstate vyžaduje získanie úveru, resp. umožnenie získania úveru, a teda vznik úverového vzťahu, je potrebné poukázať na to, že tvrdenie krajského súdu, že úverový vzťah medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s, Bratislava, ako veriteľom a PaedDr. M. C. ako dlžníkom nevznikol, je tvrdením skutočne z pohľadu možnosti uplatňovania si náhrady škody poškodenou Slovenskou sporiteľňou, a.s., od PaedDr. C.. V danom prípade zastávam názor, že úverový vzťah, ktorý krajský súd definoval, ako úverový proces skutočne vznikol, avšak bol fiktívny. Potvrďuje to aj fakt, že úver bol schválený, suma poskytnutého úveru bola vyplatená, resp. poukázaná na osobitný účet zriadený na meno PaedDr. C., z ktorého boli finančné prostriedky poskytnutého úveru následne prevedené na bežný účet zriadený na meno neb. M. O., na základe žiadosti zo dňa 24. februára 2006, t.j. v deň kedy bola aj podaná žiadosť o úver, pričom táto žiadosť s vyhotovenými podpisovými vzormi (fiktívnym podpisovým vzorom PaedDr. C.), resp. údaje boli do bankového systému zadané až dňa 28. februára 2006, t.j. po schválení úveru. Čo sa týka dovolateľom namietanej výšky spôsobenej škody a s tým súvisiacej podľa jeho názoru nesprávnej právnej kvalifikácii a tým aj nezákonného rozhodnutia o výške trestu, sa stotožňujem so záverom, že konaním odsúdeného bol naplnený aj zákonný znak - spôsobenie značnej škody, v dôsledku čoho bola naplnená kvalifikovaná skutková podstata trestného činu úverového podvodu podľa § 222 ods. 4 Trestného zákona. Spôsobenie škody vo výške 900 000 SK v prepočte konverzným kurzom predstavujúcej čiastku 29 874,51 EUR sa v zmysle výkladového

pravidla uvedeného v § 125 ods.1 Trestného zákona, považuje za škodu značnú, pričom ide o sumu, ktorá bola získaná podvodným konaním páchatel'a. Čo sa týka návrhu odsúdeného posúdiť jeho konanie ako trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona, tento nie je opodstatnený, keďže odsúdený skutok spáchal v súvislosti s poskytovaním úveru ako špeciálny subjekt a jeho konaním tým bola naplnená objektívna stránka úverového podvodu. Výrok o náhrade škody, najmä čo sa týka uloženia povinnosti odsúdenému škodu nahradiť, odvolací krajský súd upravil, čo sa týka výšky škody, a to s prihliadnutím na skutočnosť, že nebohý J. O. sám alebo prostredníctvom iných osôb splatil časť úveru v celkovej výške 7 868,69 EUR, čo bolo správne a zákonné rozhodnutie, avšak týka sa to iba posúdenia a rozhodnutia o zvyšku neuhradenej celkovej spôsobenej škody. Na základe vyššie uvedeného, preto zastávam názor, že dovolanie odsúdeného Z. O. v tomto prípade nie je dôvodené“.

Poškodená strana - Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava, vo vyjadrení k dovolaniu uviedla: „Bolo preukázané, že Z. O., ako zamestnanec banky, vedome spracoval úver na meno p. C., bez jeho riadnej identifikácie a prítomnosti - teda prejavenia vôle p. C.. Toto konanie nasledovalo po dohode s M. O., ktorému odovzdal aj všetky doklady k podpísaniu úverovej zmluvy. Úver spracoval s vedomím, že ho nebude splácať p. C., ale jeho príbuzný nebohý M. O., čím banku uviedol úmyselne do omylu v otázke splácania úveru. V danom prípade nie je možné odvolávať sa na obchodný zákonník, keďže zamestnanec - ako špeciálny subjekt, po vzájomnej dohode s inou osobou (M. O.), ktorá je vedená ako úverový neplatič, spracuje úver vedený na inú osobu (Milan Halkovič), ktorá navonok spĺňa podmienky na poskytnutie úveru, s úmyslom získať pre nebohého M. O. finančné prostriedky. Sám odsúdený Z. O. uvádza, že nebohý M. O. nie je účastníkom úverového vzťahu, teda nemal čo s ním komunikovať o úvere, preberať resp. odovzdávať mu žiadne dokumenty, ktoré obsahovali bankové i osobné informácie iných subjektov a previesť finančné prostriedky na novozaložený osobný účet nebohého M. O., a tým umožniť nakladanie s týmito prostriedkami neoprávnenou osobou. Z dôvodu neprejavu vôle p. C. na získanie úveru č. XXXXXXXXXX/XXXX vo výške 900 000 Sk bolo vedené na Okresom súde vo Vranove nad Topľou konanie pod sp. zn.: 5C/414/11, kde bolo vyhlásené, že Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX/XXXX je neplatná. V danom prípade odvolávanie sa na obchodný zákonník je irelevantné. Škoda, ktorá bola uplatnená v prípravnom konaní (viď zápisnica poškodenej zo dňa 26. apríla 2011) bola skutočne žiadaná vo výške 38 217,07 EUR, a to z toho dôvodu, že odsúdený rovnakým spôsobom po dohode s nebohým M. O. spracoval aj ďalšie 2 úvery (O., R.), ktoré v danom čase boli zahrnuté v žiadanej výške škody. Avšak z dôvodu premlčania neboli ďalej šetrené, a preto ešte v prípravnom konaní dňa 7. novembra 2011 poškodená strana žiadala náhradu škody už len zo zostávajúceho úveru vedeného na meno O. C., a to vo výške 31 787,89 EUR. Na hlavnom pojednávaní dňa 29. novembra 2012 bola žiadaná náhrada škody vyčíslená k danému dňu vo výške 33 021,99 EUR. Táto suma pozostáva z istiny 32 205,49 EUR, úrokov vo výške 517,84 EUR, úrokov z omeškania vo výške 246,31 EUR a poplatkov vo výške 48,86 EUR. V odsudzujúcom rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou 12T/102/12 súd uložil povinnosť nahradiť škodu vo výške 29 874,53 EUR (900 000 Sk <.) a na zostatok spôsobenej škody odkázal SLSP, a.s., na náhradu škody na občianske súdne konanie alebo na konanie pred iným príslušným orgánom. Celková výška spôsobenej škody však zostala rovnaká. Krajský súd upravil výšku škody o čiastku, ktorá bola vyplatená, teda na 22 005,84 EUR, avšak neposudzoval, či sa jedná o istinu alebo úroky, nakoľko opäť odkázal poškodenú SLSP, a.s., so zvyškom nároku na náhradu škody na občianske súdne konanie. Teda výška spôsobenej škody 33 021,99 EUR opäť zostáva, avšak je rozdelená na náhradu formou Rozsudku a náhradu škody cez občianske súdne konanie. Vyjadrenia o nesprávnych skutkových zisteniach je možné považovať za účelové a nesprávne zo strany obžalovaného.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Tr. por.), čiže dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a že obvinený k podaniu dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Tr.

por.).

Najvyšší súd následne zistil, že dovolanie obvineného Z. O. nie je opodstatnené, pretože je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania.

V prvom rade najvyšší súd poznamenáva, že v zmysle § 385 Tr. por. je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012-I).

S ohľadom na uvedené nebol najvyšší súd oprávnený preskúmať iné v dovolaní označené porušenia zákona, ktoré nezodpovedajú vymedzeným dovolacím dôvodom, pretože by si tak atrahoval prieskum právoplatného rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania nad rámec návrhu - dovolania, čo by znamenalo prekročenie právomoci vyplývajúcej mu zo zákona (§ 385 Tr. por.) a Ústavy Slovenskej republiky (čl. 2 ods. 2).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodiť, a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhu oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca, že najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Tr. por.). Najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Tr. por.). Preto najvyšší súd podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Tr. por. bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im zodpovedajú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

Tento dovolací dôvod môže byť naplnený v dvoch alternatívach spočívajúcich v tom, že obvinenému bol uložený za trestný čin zo spáchania, ktorého bol uznaný vinným

- trest vo výmere mimo trestnej sadzby alebo
- taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo trestnej sadzby sa týka len tých odstupňovateľných trestných činov, ktoré majú určitú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Tr. zák.), trest domáceho väzenia (§ 53 Tr. zák.), trest povinnej práce (§ 54 Tr. zák.), peňažný trest (§ 56 Tr. zák.), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Tr. zák.), trest zákazu činnosti (§ 61 Tr. zák.), trest zákazu pobytu (§ 62 Tr. zák.), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62 Tr. zák.), trest vyhostenia (§ 65 Tr. zák.). Trest odňatia slobody (o ktorý ide aj v predmetnej veci) má konkrétne hranice trestnej sadzby určené v príslušnom ustanovení osobitnej časti Trestného zákona, podľa toho o aký trestný čin ide, prípadne v akej alternatíve bol spáchaný. Dovolacím dôvodom podľa písm. h/ § 371 ods. 1 Tr. por. nemôže byť len neprimeranosť trestu pociťovaná, či už ako prísna alebo mierna, ak bol trest vymieraný v rozmedzí určitej trestnej sadzby. Tak isto neuloženie žiadneho trestu pri upustení od potrestania, resp. pri upustení od uloženia súhrnného trestu nemožno naplňať tento dovolací dôvod.

Druhom trestu, ktorý zákon nepripúšťa sa rozumejú najmä prípady, kedy bol obvinenému uložený niektorý z druhov trestov (§ 32 Tr. zák.) bez splnenia tých podmienok, ktoré zákon predpokladá, t.j. pokiaľ v konkrétnom prípade určitému páchatelovi za určitý trestný čin nebolo možné uložiť niektorý druh trestu s ohľadom na jeho zvláštne zákonné podmienky (napríklad trest vyhostenia občanovi Slovenskej republiky, trest zákazu činnosti za trestný čin, ktorý nebol spáchaný v súvislosti s touto činnosťou, trest prepadnutia veci, ktorá nepatrí páchatelovi a pod.).

Obvinený Z. O. bol uznaný za vinného zo spáchania zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody vo výmere od 5 rokov až do 12 rokov. Bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov, a teda je na spodnej hranici trestnej sadzby. Z uvedeného zreteľne vyplýva, že obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon pripúšťa a v rámci ustanovenej trestnej sadzby. Je teda nepochybné, že k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. nemohlo dôjsť už z formálnych dôvodov.

Konštrukcie a právne kľúčky obvineného prezentované v dovolaní (ak by som bol uznaný za vinného z miernejšieho trestného činu - § 222 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. znižovala by sa aj trestná sadzba) sú z hľadiska dovolacieho dôvodu § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. irelevantné, a preto najvyšší súd uzatvára, že nezistil splnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

K dovolateľom označenému dovolaciemu dôvodu najvyšší súd poznamenáva, že v rámci dovolacieho konania nie je prípustné preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku (veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.), ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Tr. por. Skutkový stav môže najvyšší súd hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené, tzn. či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, nakoľko toto sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd už v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to nemôže najvyšší súd spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy aj ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Argumenty obvineného spočívajúce v tom, že pokiaľ odvolací súd zmenil výšku škody na 22 005,84 €, tak mal zmeniť i právnu kvalifikáciu skutku z § 222 ods. 4 na ods. 3 tohto ustanovenia by mohli byť akceptované len v tom prípade, ak by došlo k úprave výšky spôsobenej škody vo výroku o vine, čo sa ale nestalo. Krajský súd v Prešove svojím rozsudkom zmenil len výrok o náhrade škody, keď obvinenému Z. O. uložil povinnosť nahradiť poškodenej strane škodu vo výške 22 005,84 €. Krajský súd vysvetlil, že „obžalovaný spôsobil zavineným konaním poškodenej strane škodu na istenie 29 874,53 € a z tohto úveru bola splatená suma 7 868,69 € rozdiel medzi týmito sumami, ktorý je 22 005,84 €, je nespornou minimálnou škodou spôsobenou obžalovaným“. K tomu najvyšší súd doplnia, že z povahy veci vyplýva, že išlo o určenie škody pre účely adhézneho konania a nie pre účely skutkového zistenia vo výroku o vine. Treba si totižto uvedomiť, že konanie o vine a adhézne konanie síce spolu súvisia, ale v podstate sú samostatnými konaniami. Preto je pochopiteľné, že výška škody ako kvalifikačný moment (pre správne použitie tej ktorej skutkovej podstaty trestného činu) môže byť iná ako škoda v adhéznom konaní. V praxi sa často stáva, že časť finančnej sumy predstavujúca celkovú škodu ako kvalifikačný moment - pre účely výroku o vine bola poškodenej strane vrátená, v dôsledku čoho je vo výroku o náhrade škody následne uvedená nižšia škoda. Ide aj o situáciu, keď k dokonaniu trestného činu nedôjde - páchatel bol chytený pri krádeži s odcudzenými vecami a tieto boli ihneď vrátené poškodenej strane. Reálne poškodenej strane nebola spôsobená škoda, ale hodnota odcudzených vecí predstavuje škodu použiteľnú v zmysle trestného práva hmotného, na určenie aká skutková podstata trestného činu bola naplnená v štádiu pokusu. Podľa argumentov obvineného v dovolaní by vo vyššie uvedenom prípade nešlo o trestný čin, keďže „škoda“ de facto nevznikla. Takéto úvahy najvyšší súd považuje za neakceptovateľné. Preto závery dovolateľa o nesprávnej právnej kvalifikácii z dôvodu, že vo výroku o náhrade škody bola uvedená nižšia škoda, nemohol najvyšší súd považovať za udržateľné a uzatvára, že výška spôsobenej škody pre účely právnej kvalifikácie stíhaného skutku bola správne určená na sumu 29 874,53 €, čomu zodpovedá správne a zákonné rozhodnutie o vine pre spáchanie zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. a zároveň Krajský súd v Prešove správne určil výšku škody pre účely adhézneho konania na sumu 22 005,84 €, čo samozrejme nemôže mať žiadny vplyv na zmenu právnej kvalifikácie stíhaného skutku.

S ohľadom na uvedené najvyšší súd nezistil splnenie dovolacieho dôvodu ani podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Pokiaľ dovolateľ v bode III.3 dovolania rozoberal dôkaznú situáciu, hodnotil skutkové zistenia okresného a krajského súdu a vyvodzoval z nich svoje vlastné skutkové i právne závery rozdielne od týchto súdov, tu najvyšší súd pripomína, že v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ veta za bodkočiarkou Tr. por. nie je najvyšší súd oprávnený skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku. Ak by sa tak stalo, prekročil by svoju právomoc a rozhodoval by v rozpore so zákonom. Ohľadom skutkových a právnych záverov najvyšší súd odkazuje na odôvodnenia okresného i krajského súdu, ktoré považuje za presvedčivé a správne. Najvyšší súd len stručne dopĺňa, že Obchodný zákonník z hľadiska trestnoprávnej zodpovednosti nerieši a ani nemôže riešiť špekulatívne či nečestné praktiky pri získavaní alebo poskytovaní úveru. V prípade výskytu takýchto praktík nastupuje ich sankcionovanie prostriedkami trestného práva, a to práve preto, aby sa spoločensky škodlivému, nečestnému a špekulatívnemu konaniu nielen predchádzalo už samotnou existenciou trestného činu úverového podvodu, ale aj preto, aby takéto praktiky boli spravodlivo postihnuté prostriedkami trestného práva. Preto ani nie je možné hovoriť o akejsi analógii medzi obchodným a trestným právom.

So zreteľom na vyššie uvedené rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.